

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Helyi jelentőségű védett természeti terület neve:

Dombóvári Nyerges-erdő és horgásztó

Utoljára módosítva: 2013-08-15 17:30:15

Megye: Tolna

Községhatár: Dombóvár

A terület kiterjedése: 92 hektár

Védetté nyilvánítás év: 2004

GPS koordináták: 46,34410; 18,10540.

Felmérést végző személy(ek) neve: Nagy Sándor

E-mail címe(k): mme28@t-online.hu

A terület megközelíthetőségének leírása

(pl. melyik utcán kell elhagyni a települést stb.):

A várostól DNy-ra helyezkedik el védett terület. A települést dél felé a Szabadság utcán kell elhagyni és a Pécsre vezető útról jobbra a Dombóvár-Szőlőhegyre vezető szilárd burkolatú úton érhetjük el a parkerdőt, egészen a horgásztavakig mehetünk gépkocsival. A városközpontból menetrendszerint közlekedő helyi buszjáráttal is elérhetjük a területet.

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Terület rövid, szöveges bemutatása (max. 2000-2500 karakter):

megközelíthetőség, terület jellegének leírása (pl. természetes erdőfolt puhafa ligeterdővel stb.): Dombóvár közigazgatási területének délnyugati része a változatos domborzati adottságú Zselichez tartozik. Az erdővel fedett löszhátak között mély völgyek futnak a dombok lába felé, ahol kis mesterséges eredetű tavak bújnak meg. A nagyobb méretűt a horgászok használják, bérlik(5-6 ha), a kisebb 1,5 ha nagyságú, sekély medrű tónak a hordalékfelfogás a szerepe. Az utóbbinak természetvédelmi szerepe nagyobb és fontosabb, mert területének nagy részét a nád és keskenylevelű gyékény uralja, a többi részen is jó takarást és búvóhelyet biztosítanak a vízi növények. Sekély vize hamar felmelegszik, kiváló petézőhely a rovaroknak és a kétéltűeknek. A tavaszi békavonulást megnézni különleges élmény, a védett terület egészéről a tavakhoz jönnek a varangyok, unkákat és a gőték. A Nyerges-erdő a környező mezőgazdasági területek között szigetszerűen megjelenő viszonylag nagy kiterjedésű, természetközeli állapotú gyertyános-kocsányos-tölgyes. A parkerdő faállománya különböző korú, sajnos egyre csökken az idősebb állomány részesedése. A mély szurdokokkal tagolt változatos felszínű területen - a kitértségnek köszönhetően - kisebb foltokban bükköt is találunk. Az erdő különösen kora tavasszal, lombfakadás előtt nyújt felejthetetlen látványt, amikor az odvas keltike, a kis télizöld meténg, a szártalan kankalin és a bogláros szellőrózsa szín pompás szőnyeget borítja a talajt. Áprilisban és májusban a dél-dunántúli erdőkre jellemző medvehagyma illata fogadja a park hűvösebb részeiben sétáló erdőjárót. Az erdő aljnövényzetében ritka, védett növényfajok is élnek, így például a farkasölő sisakvirág, a májvirág, szártalan kankalin, a tarka lednek, a szálkás- és széles pajzsika. A viszonylagos zavartalanságnak köszönhetően az erdő kiváló fészkelőhelyet biztosít számos védett madárfajnak. A ragadozók közül költ a gyakori egerészölyv, a ritka karvaly és héja, rendszertelenül, de költ a védett holló, a legnagyobb termetű harkályunk a fekete harkály, az odúlakó nyaktekercs. Különösen gazdag a tarkaharkályok képviselői közül a nagy fakopács állománya. Gyakori költőfaj a csilp-csalp füzike, vörösbecs, ökörszem, fülemüle, énekes rigó, feketerigó és az erdei pinty számára. A kihelyezett odúban csúszkák, cinegefélék és légykapók költenek. A nyergesi-horgásztó és a csatlakozó két kisebb vízfelület értékes vizes élőhely. Különösen a kétéltű és hulló fauna gazdag. A figyelmes szemlélő védett hullóket is megpillanthat, mint például a kockás sikló, vízisikló és a mocsári teknős, a sétatúkon nem ritka a sütkérező rézsikló és törekeny kuszma. A kisebb felületű tó nádasában költ a nádírigó, cserregő nádiposzáta, a vízityúk, időnként a pettyes vízcisibe. Kis szerencsével a szín pompás jégmadár egy-egy gyorsan repülő példányát is megpillanthatjuk, ahogy - a tó szegélyéből - a víz fölé hajló ágakról elrepül. Az emlősök képviselői közül gyakoriak az odúkat is elfoglaló ott ellő és telelő pelék (nagy pele, mogyorós pele), a cickányok hat faja, az inkább éjszakai mozgó és fűjtató hangot adó sün. Rendszertelenül, de őszi és téli hónapokban megjelenik a vidra is, lábnyomai és táplálékának maradványai árulják el jelenlétét a horgásztó partján és a gátakon. A csodálatos szépségű terület nem véletlenül vált a dombóváriak kedvelt kirándulóhelyévé. A Nyerges nem csak a megkapó látvány miatt, hanem a gazdag természeti öröksége miatt is érdemes felkeresni.

2. A TERÜLET ÁLTALÁNOS FELMÉRÉSE

2.1. Megtalálható még a védettség indoka a területen? - Igen

Szükség esetén részletezés, "Nem/Részben" válasz esetén indoklás:

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.2. Milyen élőhelyek mozaikok borítják a területet és milyen arányban?

80 % Erdő

5 % Gyep

7 % Cserjés

8 % Vizes terület

% Egyéb

2.3. Élőhelyi besorolás ÁNÉR- szerint (<http://www.novenyzetiterkep.hu/?q=magyar/node/45>):
K2 – hegyvidéki gyertyános tölgyes, J3 – bokorfüzek a tavak környezetében (1,5 ha), J5 égerliget 3 ha (az ér, patak partján), S1 – akácos (2,5 ha telepített)

2.4. Területhasználat (kérjük, jelölje az észlelteket): Kaszálás, Erdészeti tevékenység

Egyéb típus:

Jellemzőik, intenzitás:

2.5. Folyik-e természetvédelmi kezelés a területen? - Igen

Felmérés, Vízelvezetés, Szálalás,

Egyéb típus:

2.6. Megtalálhatóak-e az alábbi özönfajok a területen, s milyen mennyiségben:

Akác: Kevés

Selyemkóró: Kevés

Parlagfű: Kevés

Magas/kanadai aranyvessző: Sok

Japánkeserűfű: Nincs

Gyalogakác: Kevés

Bálványfa ("ecetfa"): Nincs

Keskenylevelű ezüstfa: Nincs

Muflon: Nincs

Egyéb (nevezze meg):

2.7. Része a terület a Natura 2000 hálózatnak? - Nem

Egy része: %

2.8. Érintkezik a terület más természetes élőhelyekkel? - Nem

2.9. Ha igen, milyen típusú élőhellyel?

2.10. Érintkezik a terület más természetvédelmi oltalmat élvező területtel? (pl. Natura 2000, országos védettség, ex lege) - Nem

2.11. Ha igen, milyen természetvédelmi oltalmat élvező területtel? -

2.12. Van védettséget jelző tábla a területen? - Igen

Darabszám: 1

Állapotuk: jó

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.13. Vannak vadgazdálkodási létesítmények a területen?

Magasles: db

Vadetető: db

Szóró: db

Egyéb (név és db):

Nincs

3. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es növényfajok és számolt vagy becsült mennyiségük felsorolása

(a becslés lehet tőszámra, vagy területnagyságra vonatkoztatott, fokozottan védett faj esetében pontos tőszámot kell megadni)

4. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es állatfajok és számolt vagy becsült mennyiségük

(fokozottan védett fajoknál pontos állomány nagyságot kell megadni)

faj neve védett fokozottan védett natura 2000 faj állománya Nagy hóscincér x x Szarvasbogár x x x Tarajos gőte x Vöröshasú unka x x Sárgahasú unka x x Barna ásóbéka x Barna varangy x Zöld varangy x Zöld levelibéka x Erdei béka x Tavi béka x Kis tavi béka x Kecsbéka x Mocsári teknős x x 8-10 példány Lábatlan gyík x Rézsikló x Vízisikló x Kockás sikló x Cigányréce x x vonulásban Karvaly x 1-2 pár költ Egerészölyv x 4-5 pár költ Guvat x Pettyes vízcisibe x vonul Vízityúk x költ Sárszalonka x x vonuló, táplálkozó Billegetőcankó x kóborló Kakukk x gyakori Macskabagoly x költ Erdei fülesbagoly x 4-8 pár költ Jégmadár x vonulásban, kóborló Búbos banka x vonul Nyaktekerecs x 1-2 pár költ Zöld küllő x x 1 pár ritkán költ, kóborló Fekete harkály x x kóborló, táplálkozó Nagy fakopáncs x gyakori költő Vörösbegy x költ, vonul Fülemlé x költ házi rozsdafarkú x költ Feketerigó x gyakori költő faj Énekes rigó x gyakori költő faj Fenyőrigó x téli vendég Léprigó x téli vendég Szőlőrigó x ritka téli vendég nádi tücsökmadar x költ foltos-, énekes-, nádiposzáta x költ nádirigó x költ Kerti poszáta x vonul Kis- barátka, mezei x költő Karvalyposzáta x x költő Sisegő-, Fitisz, Csilpcsalp fziike x vonul Sárgafejű királyka x vonul Szürke légykapó x költ Örvös-, kormos légykapó x vonul, költ őszapó x költ Barát-, széncinege x költ Fenyvescinege x téli vendég Csuszka x költ Fügőcinege x költ Tövisszúrógébics x x költ Sárgarigó x költ Erdei pinty x költ Zöldike x költ Csíz x téli vendég Suvöltő x téli vendég Meggyvágó x költ Citromsármány x költ Mókus x Kerti-, mogyorós pele x Mezei- Keleti-, Erdei-, Vízi cickány x Vidra x x egy-egy példány

5. Egyéb észrevétel